

Варто зазначити, що діяльність, спрямована на впровадження новітніх технологій для створення нових конкурентоздатних товарів і послуг, є слабо прогнозованою і може вимагати тривалішого часу для повернення вкладених інвестицій [1]. Специфічною особливістю інноваційної діяльності в усіх без винятку країнах є підвищений рівень витрат при розробці інновацій, а також значні витрати й високий рівень ризику при виведенні інноваційної продукції на ринок. Тому держава повинна розробити комплекс заходів щодо підтримки інноваційної діяльності та інноваційних структур.

Список літератури:

1. Чернюк В. І. Аналіз законодавства та проблеми нормативно-правового забезпечення інноваційної діяльності / В. І. Чернюк // Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького. Серія : Право. - 2016. - № 1. - С. 176-182.
2. Офіційний сайт інноваційного парку BIONIC Hill [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bionic-hill.com/>

УДК 330.322.12

Д. В. Нікитенко
к. е. н., доцент кафедри економічної теорії
Національний університет водного господарства
та природокористування

ВНУТРІШНІ ДЖЕРЕЛА ІНВЕСТУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ

Серед внутрішніх джерел інвестування в національну економіку найважливішим є грошові заощадження домашніх господарств, які через фінансовий ринок трансформуються у інвестиційний потенціал домашніх господарств. Досліджуючи поняття «інвестиції» можна пересвідчитись, що це складне та багатоаспектне поняття. За ієрархічним рівнем воно може розглядатись з позиції нано-, мікро-, мезо- та макрорівнів. Якщо поняття

інвестицій на мікро-, мезо- та макрорівнях доволі широко представлені в науковій літературі, то нанорівень досліджується уривчасто. Так, до визначення інвестицій на нанорівні можна віднести позицію У. Шарпа, який до них відносить «відмову від певної цінності в даний момент заради (можливо, невизначеної) цінності в майбутньому» [1, с. 979] або позицію П. Массе, який стверджував, що «інвестування являє собою акт обміну задоволення теперішньої потреби на очікуване задоволення її в майбутньому за допомогою інвестиційних благ» [2, с. 27] та З. Боді та інших, які під інвестиціями розуміли «...витрачання в теперішньому часі грошових або інших засобів з очікуванням отримання майбутньої вигоди»[3]. Ми ж розглядаємо нанорівень поняття інвестицій з позиції фізичної особи, чия раціональна поведінка направлена на збереження реального багатства та/або його зростання. На цьому рівні категорія «інвестиції» характеризується з позиції грошового капіталу, загальна формула якого викладена К. Марксом в русі $G - T - G'$. Визначення грошового капіталу в даному випадку співпадає з визначенням категорії інвестиції, під якими розуміють прості форми вкладання грошових коштів в обмежені сфери з метою збереження та/або зростання реального багатства.

По-перше, на цьому рівні переважає суб'єктивістський підхід щодо розуміння таких понять як «вклад», «сфера/напрямок вкладення», «багатство», а саме розуміння інвестування різними людьми може означати різні речі та не завжди співпадає з науковим та нормативним визначенням. Як зазначає Роберт Т. Кіосакі, деякі люди «інвестують» у великі сім'ї як спосіб забезпечення турботи за ними, коли вони досягнуть літнього віку [4, с. 43]; інші «інвестують» в освіту, яка забезпечить набуття компетенцій, необхідних для отримання бажаної роботи з достойною оплатою праці. Звичайно, серед людей є і традиційне розуміння поняття інвестицій як вкладення у активи (купівля активів) в очікуванні зберегти та примножити їх грошовий запас та (або) забезпечити отримання позитивної величини доходу.

По-друге, простота форм вкладання та обмеженість сфер застосування залежить від рівня розвитку інфраструктури ринку капіталів, яка створює

альтернативність сфер вкладання. Для населення найпростішими та можливими сферами застосування тимчасово вільного грошового капіталу можуть бути: банківські вклади та придбання нерухомого майна (житлова та комерційна нерухомість). Якщо операції з банківськими вкладками здійснюються з метою збереження запасу грошового капіталу та/або отримання додаткового доходу, то в інформації про кошти населення на будівництво або придбання нерухомого майна невідомо скільки грошей йде саме на ту нерухомість, яка потім буде використовуватись для здачі в оренду з метою отримання додаткового доходу або продажу.

Для населення придбання нерухомого житла як інвестиційного інструменту є менш ліквідним за банківські вклади. Щодо інших інструментів, які є традиційно розповсюдженими в країнах з розвиненою фінансовою інфраструктурою, то в Україні вони не набули масового характеру.

Особливостями банківських вкладів полягає у тому, що такі інвестиції є короткостроковими, вони залежать від можливостей (депозитних програм), які пропонують банківські установи з одного боку, та можливостями та бажанням фізичних осіб до здійснення вкладів з іншого боку. Передусім на бажання та можливість населення впливають, по-перше, стан довіри до банківської системи загалом, по-друге, рівень захисту таких вкладів та, по-третє, якісна сторона очікувань щодо перспектив розвитку макроекономічної ситуації.

До 2014 року і рівень процентних ставок за депозитами у національній валюті, і величина самих депозитів зростали. Цей період можна назвати періодом «рантьєризму». Банківський депозит для фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності був безальтернативним способом отримання додаткових доходів. До того ж це відбувалось на фоні зростання ставок при практично відсутній як девальвації, так і інфляції. Практично 200 банківських установ конкурували між собою за можливість залучити тимчасово вільні грошові кошти населення, особливо в національній валюті. Як зазначив в.о. голови НБУ Смолій Я. «Коли процентні ставки були на рівні 20-25% (в окремих банківських установах – уточнено автором), тоді власник коштів не

здумувався над тим, куди йому можна їх покласти (*тут мабуть малоє на увазі альтернативні інструменти вкладання грошей – уточнено автором*). Сьогодні постає уже інше питання: банківські депозити не повинні (?) бути основним джерелом доходів населення (*тут краще би підійшло слово «єдиним» аніж «основним» джерелом «додаткового» доходу – уточнено автором*). Треба думати над тим, куди можна прилаштувати (?) гривню. Можливо, треба дивитися на акції підприємств, можливо, суб'єкти господарювання почнуть випускати папери, які, як прийнято за кордоном, можна буде купити і отримувати дивіденди по них. Будемо сподіватися, що запрацюють і інші інструменти активних операцій» [5].

Підсумовуючи вищенаведене, звичайно ми погоджуємось, що доходи від депозитів не повинні бути єдиним можливим способом отримання додаткового доходу, але для цього повинні бути доступними для населення альтернативні інвестиційні інструменти. Під доступністю слід розуміти, з одного боку, що такі інструменти реально існують, вони функціонують і є публічними (є відповідна інфраструктура), а з іншого боку, населення знає про них, може та вміє їх використовувати. Не останню роль в цьому відіграє базова фінансова грамотність населення, яка і підвищить рівень інвестування в національній економіці.

Список літератури

1. Инвестиции / Сост. У.Ф. Шарп, Г.Дж. Александер, Дж.В. Бэйли; Пер. с англ. М., 1997.
2. Массе П. Критерии и методы оптимального определения капиталовложений. М., 1971.
3. Bodie, Z. Kane, A. Marcus, A. J. Investments, 6th International edition. NY: McGraw Hill. 2005.
4. Киосаки Р. Руководство Богатого Папы по инвестированию / Р. Киосаки, Ш. Летчер / Пер. с англ. – Львов. СВІТ. 2001 – 344 с.

5. Смолій Я. Депозити не повинні бути основним джерелом доходів українців. [Електронний ресурс] <http://www.epravda.com.ua/publications/2017/09/18/629185>.

УДК 336.7

А. В. Нікітін
к. е. н., доц., доцент кафедри
менеджменту банківської діяльності
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕЙТИНГУВАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Однією з передумав розвитку інвестування в Україні є вдосконалення незалежної оцінки емітентів, що дає змогу інвесторам приймати більш ефективні рішення та зменшувати ризики втрати коштів від дефолтів. Національне законодавство давно визначає, зокрема, умови рейтингування на ринку цінних паперів та основні критерії допуску рейтингових агентств до процедури визначення обов'язкових кредитних рейтингів. Так, Національна рейтингова шкала затверджена ще у 2007 році [1], ще з 2006 року діють прозорі правила отримання національними рейтинговими агентствами статусу уповноважених (нормативна база оновлена у 2017 р., див. [2]). Наразі на порядку денному стоїть імплементація Регламенту ЄС №1060/2009, що суттєво наблизить Україну до цивілізованого ринку рейтингування за європейськими стандартами [3]. Важливим кроком до цього є прийняття запропонованого НКЦПФР проекту закону України «Про рейтингування», який призвано впорядкувати існуючу нормативно-правову базу та надати їй більш вагомий статус [4].

Однак, варто підкреслити, що актуальною проблемою наразі є не власне регулювання діяльності рейтингових агентств, а надання їм можливості будувати ефективні моделі визначення кредитних рейтингів на підставі